



## **МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ**

- Полтавський державний медичний університет  
Coventry University (Велика Британія)  
Universität Würzburg (Німеччина)  
Universidad de La Rioja (м. Логронья, Іспанія)  
Lietuvos sveikatos mokslų universitetas (м. Каунас, Литва)  
Instituto Superior Politécnico de Viseu (Португалія)  
Instituto Politécnico de Portalegre (Португалія)  
Uniwersytet Rzeszowski (Польща)  
Instytut Pedagogiki Akademii Techniczno-Humanistycznej w Bielsku-Białej (Польща)  
Universitatea Creștină "Dimitrie Cantemir" (м. Бухарест, Румунія)  
University of Sri Jayawardenepura (Sri Lanka)  
Національний університет охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика  
Українська інженерно-педагогічна академія  
Громадська спілка «Асоціація з розвитку професійної та неперервної освіти»  
Харківський національний медичний університет  
Вінницький національний медичний університет імені М.І. Пирогова  
Буковинський державний медичний університет (м. Чернівці)  
Львівський національний університет природокористування  
Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка

## **ЗБІРНИК СТАТЕЙ**

**VIII Міжнародної науково-практичної конференції  
«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЛІНГВІСТИКИ, ПРОФЕСІЙНОЇ  
ЛІНГВОДИДАКТИКИ, ПСИХОЛОГІЇ І ПЕДАГОГІКИ  
ВИЩОЇ ШКОЛИ»**

**м. Полтава, 22-24 листопада 2023 року**

**ЗБІРНИК СТАТЕЙ**  
**VIII Міжнародної науково-практичної**  
**конференції**  
**«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЛІНГВІСТИКИ,**  
**ПРОФЕСІЙНОЇ ЛІНГВОДИДАКТИКИ,**  
**ПСИХОЛОГІЇ І ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ»**  
**м. Полтава, 22-24 листопада 2023 р.**

**PROCEEDINGS**  
**of the 8th International Conference**  
**“TOPICAL ISSUES OF LINGUISTICS,**  
**PROFESSIONAL LINGUODIDACTICS,**  
**PSYCHOLOGY AND PEDAGOGY OF HIGHER**  
**EDUCATION”**  
**Poltava, 22-24 November 2023**

**ББК 74.58+81.2**

**УДК 378.6**

**ISBN 978-617-8231-43-9**

**Актуальні питання лінгвістики, професійної лінгводидактики, психології і педагогіки вищої школи: збірник статей VIII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Полтава, 22-24 листопада 2023 р.). Полтава: Вид-во “Астрая”, 2024. 449 с.**

У збірнику представлено статті вітчизняних та зарубіжних науковців, у яких висвітлюються різноманітні проблеми сучасної лінгвістики, психології, педагогіки та дидактики вищої школи. Збірник рекомендовано науково-педагогічним працівникам вищих навчальних закладів, магістрантам, аспірантам, а також усім, хто цікавиться психолого-педагогічними, лінгвістичними та дидактичними проблемами вищої школи.

*Автори публікації несуть відповідальність за дотримання авторського права, точність цитування, достовірність наведених фактологічних даних, граматичні та стилістичні помилки.*

**BBC 74.58+81.2**

**UDC 378.6**

**ISBN 978-617-8231-43-9**

**Topical Issues of Linguistics, Professional Linguodidactics, Psychology and Pedagogy of Higher Education: Proceedings of the 8th International Conference (Poltava, 22-24 November 2023). Poltava: “Astraya”, 2024. 449 p.**

The proceedings present articles by the Ukrainian, Polish and Romanian scholars, covering the latest trends in modern linguistics, psychology, pedagogy and didactics in higher education. The collection is recommended for research and teaching staff of higher education institutions, undergraduates, graduate students, as well as anyone interested in the psychological, pedagogical, linguistic and didactic issues of higher education.

*The authors of the publications are responsible for the copyright observance, accuracy of the given factual data, grammatical and stylistic errors.*

Отже, використання таких методів навчання орієнтованого на студента, як проблемне, командне та на основі клінічного випадку є актуальним на сучасному етапі розвитку вищої медичної освіти та сприяє оптимальному формуванню *hard* та *softskills*, що є необхідним для підготовки якісного, конкурентоспроможного спеціаліста.

### Список використаних джерел

1. Використання новітніх цифрових технологій у викладанні ортодонції в умовах онлайн-навчання / Л. В. Смаглюк, А. Є. Карасюнок, Г. В. Воронкова, А. В. Ляховська // Медична освіта за новими стандартами: виклики та інтеграція в міжнародний освітній простір : матеріали навч.-наук. конф. з міжнар. участю, м. Полтава, 30 березня 2023 р. – Полтава, 2023. – С. 234–236.
2. Волошина Л.І. Інноваційні технології – пріоритетна складова освітнього простору закладу вищої медичної освіти / Л.І. Волошина, М.Г. Скікевич // Актуальні питання підвищення якості освітнього процесу : матеріали наук.-метод. конф. з міжнар. участю, м. Яремче, 23 вересня 2022 р. – Яремче, 2022. – С. 25.
3. Локес К.П. Вибір професії лікаря – перспективи і труднощі вищої медичної освіти / К.П. Локес, Д.С. Аветіков // Актуальні проблеми сучасної вищої медичної освіти в Україні : матеріали навч.-наук. конф. з міжнар. участю, м. Полтава, 21 березня 2019 р. – Полтава, 2019. – С. 136–137.
4. Стимулювання пізнавального інтересу та мотивації до навчання як засіб підвищення якості підготовки майбутніх лікарів-стоматологів / І.В. Яценко, О.С. Іваницька, К.П. Локес, В.М. Гаврильєв // Актуальні проблеми сучасної медицини: Вісник Української медичної стоматологічної академії. – 2023. – Т. 23, вип. 1 (81). – С. 166–169.
5. Effectiveness of problem-based learning methodology in undergraduate medical education: a scoping review / J.C. Trullàs, C. Blay, E. Sarri, R. Pujol // BMC Med Educ. – 2022. – Vol. 22(1). – P. 104.
6. Jin J. Educational technologies in problem-based learning in health sciences education: a systematic review / J. Jin, S.M. Bridges // J Med Internet Res. – 2014. – Vol. 16(12). – P. e251.
7. Pangastuti D. Piloting a constructive feedback model for problem-based learning in medical education / D. Pangastuti, N. Widiasih, D. Soemantri // Korean J Med Educ. – 2022. – Vol. 34(2). – P. 131-143.
8. Xu W. The effectiveness of the problem-based learning in medical cell biology education: A systematic meta-analysis / W. Xu, T. Ye, X. Wang // Medicine (Baltimore). – 2021. – Vol. 100(39). – P. e27402.

УДК 378.147:[617.3+616.314]

**Лугова Л. О., Силенко Б. Ю., Добровольська О.В.,  
Добровольський О. В., Перепелова Т.В.**

**Полтавський державний медичний університет, м. Полтава, Україна**

## **МОЖЛИВІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ОСВІТНІХ РЕСУРСІВ YOUTUBE В ПЕДАГОГІЧНОМУ ПРОЦЕСІ З ОРТОПЕДИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ**

*Стаття присвячена особливостям освітнього використання онлайн-платформи YouTube та її перспективам у педагогічному процесі з ортопедичної стоматології з точки зору цифрової стоматології.*

**Ключові слова:** ортопедична стоматологія, педагогічний процес, онлайн-платформа, YouTube, цифрова стоматологія.

*The article is devoted to features of the educational use of the YouTube online platform and its prospects in the pedagogical process of orthopedic dentistry from the point of view of digital dentistry.*

**Keywords:** orthopedic dentistry, pedagogical process, online platform, YouTube, digital dentistry.

Процеси європеїзації системи вищої освіти в Україні набувають нового імпульсу: відбувається законодавче оформлення реформи вищої освіти [1, <https://apostrophe.ua/ua/news/society/2023-10-24/>]. Окрім скасування заочної та вечірньої форми навчання та впровадження дистанційної, тепер студенти зможуть самостійно обирати, скільки вчитися, які саме предмети будуть їм потрібні, зможуть змінювати спеціальність. Пропонується запровадити фінансування закладів вищої освіти (ЗВО) через систему грантів, передбачається подальше перенесення акцентів на самостійну роботу студентів. Без сумніву, зазначені зміни торкнуться й вищої медичної освіти, зокрема підготовки здобувачів за освітньою програмою «Стоматологія».

Ортопедична стоматологія є однією з найцікавіших і найскладніших дисциплін, які викладаються студентам стоматологічного факультету медичних ЗВО [2, с. 18]. Вона динамічно розвивається на основі досягнень сучасної науки та узагальнення клінічного досвіду. За цих умов актуальним є впровадження в педагогічний процес при викладанні ортопедичної стоматології передових цифрових технологій.

Мета роботи – проаналізувати можливості доступного освітнього ресурсу YouTube в педагогічному процесі з ортопедичної стоматології.

Новизна роботи полягає в тому, що показано перспективи застосування YouTube в роботі викладача ортопедичної стоматології зі студентами, які можуть поліпшити опанування клінічних навичок.

Нині в стоматологічній медицині відбувається цифрова трансформація, яка заснована на даних електронної інформації про здоров'я і визнана однією з головних змін у XXI столітті для вирішення поточних і майбутніх викликів у сфері здоров'я зубів і ротової порожнини. Існує п'ять основних тенденцій та інновацій цієї цифрової ери, які можуть вирішально вплинути на розвиток стоматології. До них належать швидке створення прототипів, доповнена та віртуальна реальність; штучний інтелект і машинне навчання, персоналізована стоматологічна допомога та дистанційна охорона здоров'я [6, <https://doi.org/10.3390/ijerph17061987>]. Втім, не слід вважати, що цифрові технології замінять професіоналів, які мають стоматологічний досвід і здатність співпереживати пацієнтам. Тому увага зосереджується саме на підготовці цих професіоналів із залученням сучасних електронних ресурсів.

Онлайн-навчання стало широко використовуватися на всіх рівнях освіти під час пандемії COVID-19 і зберігає свої позиції, що є світовим трендом у підготовці лікарів-стоматологів, охоплюючи всі етапи безперервної освіти від ЗВО до післядипломного підвищення кваліфікації [3, <https://doi.org/10.3390/jcm8101618>; 4, <https://doi.org/10.1016/j.jds.2023.06.020>].

Одним із інструментів такого навчання можуть бути відео платформи.

Відео платформа, представлена YouTube, містить величезну кількість відео, завантажених користувачами з усього світу, і користувачі можуть знімати, редагувати та завантажувати матеріал безпосередньо [5, <https://doi.org/10.3352/jeehp.2021.18.13>]. Оскільки завантажується і транслюється великий обсяг освітнього контенту, існує можливість використовувати YouTube як інструмент для навчання. Команда YouTube також курує та надає навчальний контент.

Викладач або колектив кафедри може створити особистий канал на YouTube і розміщувати там навчальні матеріали для попереднього перегляду здобувачами перед практичними заняттями. Найбільша перевага YouTube полягає в тому, що студенти можуть легко отримати доступ до YouTube на будь-якому пристрої, навіть не входячи в обліковий запис, і вони вже добре знають, як користуватися платформою [5, <https://doi.org/10.3352/jeehp.2021.18.13>]. Ще одна важлива функція YouTube – рекомендовані списки відтворення, коли алгоритм YouTube автоматично вибирає подібний контент і надає поруч запропоновані відео. Студенти можуть встановити зв'язки з оригінальним відео та отримати глибоке розуміння, пов'язане з матеріалами, переглядаючи подібні відео з різних точок зору.

Крім того, використовуючи базову функцію потокового передавання YouTube, можна забезпечити інтерактивні заняття в режимі реального часу для віддалених студентів. Наприклад, J-C. Park et al. (2021) розповідають, що кожного року проводять операцію в прямому ефірі з дистанційною трансляцією за допомогою функції прямої трансляції YouTube під час вступного заняття для студентів стоматологічного факультету, вважаючи, що це інтригуючий спосіб донести до студентів загальний зміст дисципліни та викликати інтерес до неї [5, <https://doi.org/10.3352/jeehp.2021.18.13>]. Вважається, що використання цієї техніки може зробити заняття більш значущим для студентів, які роблять свої перші кроки як клініцисти. Безумовно, при стримінговому показі операцій чи маніпуляцій слід дотримуватись біоетичних норм, зокрема одержання попередньої згоди пацієнта, обережності щодо оприлюднення його особистої інформації.

При викладанні ортопедичної стоматології стримінгові трансляції та відеороликів доцільні, щоб передати студентам такі практичні навички, як зняття відбитку відкритою ложкою з рівня імплантатів, ретракція ясен, препарування зубів, шинування зубів при пародонтиті. Однак пряма трансляція на YouTube має той недолік, що не дозволяє оцінити реакцію студентів віч-на-віч, хоча студенти можуть принаймні спілкуватися через коментарі в режимі реального часу. Це технічне обмеження можна легко подолати за допомогою різних типів інструментів для відеоконференцій, особливо Zoom або Google Meet.

Вивчаючи ортопедичну стоматологію, студенти закріплюють теоретичні та практичні знання під час виробничої практики на базі університетської клініки. На цьому етапі вони можуть записати відео своїх певних практичних дій на власних веб-камерах, щоб проаналізувати їх з

керівником практики або обговорити з іншими студентами, зібравшись за допомогою Google Meet.

Отже, можна передбачити, що викладання ортопедичної стоматології розвиватиметься за рахунок інноваційних технологій навчання, а використання традиційних технологій для досягнення освітніх цілей буде замінено, де це доречно, онлайн-освітою. На даному етапі конкретним кроком у цьому напрямі може бути використання відео платформи YouTube в педагогічному процесі з ортопедичної стоматології, що дозволить здобувачам вищої освіти отримати глибший, локальний і глобальний освітній досвід.

### Список використаних джерел

1. Михальченко В. В Україні проведуть масштабну реформу вищої освіти: що зміниться для студентів. *Апостроф*. 2023. 24 жовт. URL: <https://apostrophe.ua/ua/news/society/2023-10-24/v-ukraine-provedut-masshtabnuyu-reformu-vyisshego-obrazovaniya-cho-izmenitsya-dlya-studentov/> 307184 (дата звернення 03.11.2023).
2. Удосконалення сучасних методів викладання на кафедрі ортопедичної стоматології ХНМУ. Дюдіна, І., Томілін, В., Перешивайлова, І., Погоріла, А. *Експериментальна та клінічна стоматологія*. 2019. Грудень. С. 38-42. URL: <https://doi.org/10.35339/ecd.2019.1-2.38-42> (дата звернення 03.11.2023).
3. Ferro A. S., Nicholson K., Koka S. Innovative trends in implant dentistry training and education: a narrative review. *Journal of Clinical Medicine*. 2019. Vol. 8, No 10. 1618. URL: <https://doi.org/10.3390/jcm8101618> (accessed 03/11/2023).
4. Online courses for dentist continuing education: a new trend after the COVID-19 pandemic. Cheng F. C., Tang L. H., Lee K. J. et al. *Journal of Dental Science*. 2023. Vol. 18, No 4. P. 1812-1821. URL: <https://doi.org/10.1016/j.jds.2023.06.020> (accessed 03/11/2023).
5. Park J. C., Kwon H. E., Chung C. W. Innovative digital tools for new trends in teaching and assessment methods in medical and dental education. *Journal of Educational Evaluation for Health Professions*. 2021. Vol. 18. 13. URL: <https://doi.org/10.3352/jeehp.2021.18.13> (accessed 03/11/2023).
6. Joda T., Bornstein M. M., Jung R. E. et al. Recent trends and future direction of dental research in the digital era. *International Journal of Environmental Research and Public Health*. 2020. Vol. 17, No 6. 1987. URL: <https://doi.org/10.3390/ijerph17061987> (accessed 03/11/2023).

УДК:378.147:615

Луценко<sup>1</sup> О.А., Петренко<sup>2</sup> Л.М., Луценко<sup>1</sup> Р.В.  
Полтавський державний медичний університет<sup>1</sup>, м. Полтава, Україна  
Полтавський національний педагогічний університет<sup>2</sup>  
ім.В.Г. Короленка, м. Полтава, Україна

## УПРОВАДЖЕННЯ КОМПЕТЕНТНОГО ПІДХОДУ ПРИ ВИКЛАДАННІ ФАРМАКОЛОГІЇ В ПОЛТАВСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Модернізація вищої освіти в Україні, зокрема медичної в останні роки відбувається досить активно, що обумовлено входженням країни в світову і європейську

австрійського досвіду.....	226
<b>Lysanets Yu.V., Bieliaieva O.M.</b> Enhancing EAP instruction with VersaText.....	231
<b>Lysanets Yu.V., Bieliaieva O.M., Morokhovets H.Yu., Ostrovska L.Y., Purdenko T.Y.</b> The benefits of applying Padlet in medical education.....	235
<b>Литовська О.В.</b> Студентський науковий гурток з латинської мови у медичному ЗВО: особливості роботи у дистанційному форматі.....	238
<b>Локес К.П., Яценко І.В., Ставицький С.О., Аветіков Д.С.</b> Проблеми та перспективи навчання у вищих медичних закладах освіти в умовах сьогодення.....	241
<b>Лугова Л.О., Силенко Б.Ю., Добровольська О.В., Добровольський О.В., Перепелова Т.В.</b> Можливість використання освітніх ресурсів YouTube в педагогічному процесі з ортопедичної стоматології.....	244
<b>Луценко О.А., Петренко Л.М., Луценко Р.В.</b> Упровадження компетентнісного підходу при викладанні фармакології у Полтавському державному медичному університеті.....	247
<b>Люлька О.М., Кравців М.І., Дудченко М.О., Ляховський В.І., Немченко І.І., Лисенко Р.Б., Краснов О.Г., Городова-Андрєєва Т.В.</b> Безпечне освітнє середовище в медичному закладі вищої освіти.....	251
<b>Maksymenko A.I., Sheshukova O.V., Trufanova V.P., Polishchuk T.V., Mosiienko A.S., Kazakova K.S., Bauman S.S.</b> Analysis of professional and pedagogical communication as a form of pedagogical interaction.....	254
<b>Мелашенко О.І., Зюзіна Л.С., Козакевич В.К.</b> Дотримання принципів академічної доброчесності в навчальному процесі майбутніх лікарів, як засіб забезпечення якості освіти.....	258
<b>Мікаєлян В.В., Мазайкіна І.О.</b> Innovative technologies of the professional and practical training of future doctors.....	261
<b>Мигаль В.М., Чекаліна Н.І., Казаков Ю.М., Шуть С.В., Трибрат Т.А.</b> Можливості застосування цифрового додатку Kahoot для викладання та навчання студентів.....	264
<b>Микитенко А.О., Омельченко О.Є., Білець М.В.</b> Удосконалення підготовки ерготерапевтів та фізреабілітологів.....	268
<b>Могильник А.І., Тарасенко К.В., Сонник Є.Г., Телегань В.О., Давиденко А.В.</b> Суржик – обличчя української культури мовлення.....	272
<b>Муравльова О.В., Дворник І.Л., Бабаніна М.Ю., Шаєнко З.О., Ільченко В.І., Пікуль К.В., Шпетний О.А., Прилуцький К.Ю.</b> Нагальні питання забезпечення якості освітнього процесу в умовах воєнного стану.....	275
<b>Некрашевич Т.В., Дерев'янченко Н.В.</b> Синонімія в упорядкуванні медичної термінології як проблема термінознавства.....	277
<b>Немченко І.І., Кравців М.І., Лисенко Р.Б., Ляховський В.І., Краснов О.Г., Рябушко Р.М.</b> Застосування технології «case-study» в навчальному процесі на кафедрі хірургії №1 ПДМУ.....	281
<b>Niedielchev V., Sturina I., Navrylieva K., Prykhodko Ya.</b> Cracking KROK: your guide to English and dentistry success.....	284
<b>Ніколенко Д.Є.</b> Упровадження інноваційних технологій у підготовці майбутніх лікарів патоморфології.....	286
<b>Овчаренко Л.К., Циганенко І.В., Мохначов О.В., Гуцаленко О.О.</b> Функціонування поняття «освітнє середовище» в науково-педагогічному просторі.....	290
<b>Омельченко О.Є., Микитенко А.О., Білець М.В.</b> Проблеми та перспективи впровадження профільного викладання біологічної та біоорганічної хімії для здобувачів освіти, що навчаються за освітньо-професійною програмою «Педіатрія».....	293